

B é t s.

Az ide való *Spanyol Követ*, *Markéze Llano*, *Spaaban* és *Dresdában* töltötte volt azt az időt, melly alatt itt múltattak a' *Nápolyi* Felségek: már ismét villza jött *Bétsbe*. — A' *Frantzia* Követ *Marki Noailles* is villza érkezett ide *Párisból*. Úgy mondják, hogy nagy *Apostola* az új *Konstitúciónak*. — A' *Sardiniái* Követ pedig itt akarja *Bétset* hagyni, 's már bútsúztatik is az ide való *Méltóságoktól*, *elmés Feleségével* együtt.

Mártziusnak 26-dikán este, *musikális Akademia* tartatott az *Udvari Teátromban*. *Jelen* volt *Ferentz Föhertzeg* is, *Feleségével* együtt. — A' mi pénz bé ment ez *alkalmatossággal* a' *Teátrom'* *Kasszájába*, lett az, egy *Dulon* nevezetű *Berlinből* való vak *Iffjúé*, ki a' *Flautetraverset* hozzá - hasonlíthatatlanúl tudja fúni. *Négy* húzomban adta próbáit, *álmélkodásra* méltó *tehettségének*. El fűtta a' többek között, a' *Nagy Fridrik'* leg kedvesebb *Concertjét* is.

Néhány napokkal ez előtt, *agyon* lötte magát az *Iffjú Gróf Fries'* *Nevelője*.

Azon 4000 *hajtó Embereknek*, kik a' *Carnibliai* *medve-vadászatot* *eszközlötték* a' *Nápolyi Király'* *számára*, 2000 *forintot* *ofztatott* ki a' *Ts.* 's *Kir. Felség*. A' *Nápolyi Király* pedig minden *Vadásznak* 25 *aranyokat* *ajándékozott*. Úgy *beszéllek*, hogy meg ölelte *légyen* *örömében*, az általa le lövetett két *medvéket* a' *Nápolyi Király*.

Ma g y a r O r s z á g.

Budáról küldettek hozzánk, *közlés végett* a' *következendő két rendbéli versezetek*:

Az *Ország-Gyűlésnek* *el-öfzlására*, *Mártz. 12-dik napján* 1791:

Ülly *paripádra*, *Magyar!* 's *térj* meg *rokonyidnak* *ölebe*,

Kiktől, a' *köz-ügyért*, *messze szakadva* *valál*.

B b

Térj

Térj meg öröm-szóval! 's könyeid gördülve be-
szélld el:

Melly gyönyörű fénnel kezd emeledni Hazánk.
Mond el Atyánk' LEOPOLDnak az ő ki mutatta
szerelmét,

Mond Fejedelmünknek gondviselése' betsét.
Helyre hozá, *Európa* előtt e' drága Bizonyság,
A' mit Irigyeknek nyelve le dúlni akart:

Helyre Király-szóval! — (Rejtezz üregedbe Irigység;
Nagy LEOPOLD szóllott: nints szava ellen erőd.)

Mond el ügyünk mellett szózólló NADOR U-
runknak

Gondjaival sűrűn egybe-tsatolta kegyét.
Hogyha kezességet vagy az Ország Attya' szavaért,
Vagy hívségünkért venni akarna Király:

Ő, valamint érttünk, szintűgy kész vólna Királyért,
Bátorság végett, adni Királyfi kezét.

Mind ezeket mond el, környül-vétettve figyelmes
Házi tselédidtől, drága Barátid előtt;

'S tedd tüzezebb szókkal fogadó szívökre Ha-
zánknak,

Bóldogodásunknak, 's Nagy LEOPOLDnak
ügyét.

Könybe borúltt szemmel, 's tartós örömekre fa-
kadván,

Illy vallást tész májd, a' ki valódi Magyar:
„Tedd le, HAZAM, gyáfsz-köntösidet! — Lehe-
tetlen ezentúl,

Hogy ne virágózzál, illy Fejedelmek alatt.“

A' Leány - Nevelés.

A' minap eggy öreg Úr, kinek a' ravasz Amor
enyelgve

Új Feleséget adott, így panaszkolta baját:
„Hatvanodik nyaramat két hónap múlva ki töltöm;
Sok jót, sok rosszat láttam ez élet alatt.

Am de gonosz mételet nem is álmodhatni am-
annál,

Melly mostanságban Affzonyainkra terül.“

Itt

Itt tükröt, pipérét, néző helyt, házi Barátot;
 'S a' mire nyelve hamar jut vála, öszve szidott.
 „Míg iffjúk, tsak az érzékeny tsemegékre pihegnek,
 'S vénhedvén, magokat tsúf babonára vetik.
 Hatvanodik nyaramat két hónap múlva ki töltöm,
 Am de fenébb gonofizat, vesszek el ott'! ha
 tudok.“

Ezt Veje halgatván, nevetett, 's el — végre hurító
 Arttzal ezekre fakadt: „Jól esik édes Ipam!
 Nem de te is szint' illy gyönyörű kaptára nevelted
 Lyányodat? — óh e' kárt melly igen érzi Vejed!
 A' panaszoltt gonofzért mit dörgelz az Aszonymi
 Nemre?

A' rosszúl-nevelő édes Atyákat okozd.
 Még a' kis testben fel otsódik az emberi Lélek,
 'S illendő munkát szinte sovárgva keres:
 Es ha eszes tárgyat nem lel, melly által okúllyon,
 Érzékeny tsemegék, a' miket egyre tsetséz.
 M'ért hát olly munkát nem adunk a' gyenge Le-
 ánynak,

Melly útát sikeres jóra 's igazra mutat?
 A' jól írtt Esetek szívért *erköltsre* tanítsák,
 Es a' Természet' Könyve *valókra* fejt.
 Hogyha tsak a' Férjnek gyönyörüségére nevellyük,
 Mit morgunk, mikoron tsak szerelemre piheg?
 Míg sikeresbb nevelést nem adunk a' Dajkai
 Nemnek,

Oh, addiglan, Ipám! bődög idökre ne várj.“
 Egerből, egy Levél érkezett hozzánk név nélkül,
 mellyből ím' e' következendő Tördelékeket
 közöllyük:

„Tíztelet azon Uraknak; kik anyai Nyel-
 vünknek fenn-maradását 's virágzását, betses
 munkájokkal észközleni törekednek. Az ő ipar-
 kodások' fő aránnya, tudom, nem más, hanem:
 az erköltsöknek szelidítések, és a' bődogságok
 átallyának (sommájának) öregbítése. — Kítől
 várhat a' Nyelv, 's a' Haza többet, mint a'

B b z

Pa.

Papoktól? — A' *Frantzia* Nyelv, nem de nem egy nagy Papnak köszönheti' e' leg inkább mostani tökéletességét? Am Hazánkban is támadhat még ilyen nagy Pap: sőt a' minap már sirásra fakasztott bennünket, egy ilyen Magyar Papnak halála. Vagynak bizonyára a' Papok között nem kevesen, az emberi Nemzetet szerető *Antoninusok*; vagynak a' Hazáért buzgó *Tzitzerek*. — Szükséges volna mindjárt az apróbb Oskolákban, a' Valláson kívül, a' *Közönséges*, *Természeti*, és *Hazai* História-t tanítani rövid fontossággal. — Inkább az ítélő, mint az emlékeztető elmét kellene gyakorolni. Az úgy nevezett Exámenekben arra kellene leg inkább vigyázni, ha értik e' a' nevendék Tanulók valósággal ez vagy amaz tzikelyt a' magok könyveikben; hafzonra tudják e' fordítani a' mit tanultak, minden elő jöhető esetekben. “

Kassáról, Böjtmás Havának 21-dik napján, „Meg holt ezen hónapnak 7-dikén *Novák István* Úr, a' Törvényeknek első elztendőbeli Tanítója, 's a' Könyveknek Kir. Vissgálója, életének 43-dik elztendéjében. Nyúltz neveletlen Gyermeke maradt. Igen szép elméjü, tudós, 's jó szívü Ember volt. Sokat vesztett vele a' Magyar Litteratura. Ő vala az, ki a' *természeti* 's *polgári* Törvényt, úgy nem külömben a' *Népek* Törvényét, nem fokára magyarul meg írva, ki adta volna. A' siető halál, meg akadályoztatta ditséretes igyekezetében. — Mi, a' *Magyar Museumnak* Kiadói, kétszeresen fájlallyuk, illy hirtelen történeti halálát. Mert méltán tarthatunk attól, hogy olly engedő, értelmes, és okos *Censort* nem egy könnyen nyerendünk. Jaj pedig annak az Írónak, kinek, a' Könyv-Vissgáló' tettzése 's kénye szerint kell dolgozni! “

„A' *Magyar Museumot*, elztendőt-által négy szer, postán akarnók ezután a' Vevőknek megküldeni; hogy hamarább el terjedgyen az Országban,

ban, 's az azt olvasni kívánó Hazafiaknak is könnyebben eslék hozattatása. Hanem, majd bővebb Tudósítást küldendünk ez erántt. Ez úttal csak azt jelentjük, hogy az utólszor ki-jött Negyedet *Pesten*, *Stahel* Úr Könyvárrosnál; itt *Kassán* pedig a' Kiadóknál lehet venni. Egy Negyednek, 20 kr. az ára. "

V á l t o z á s o k.

Természet sok pontban igen tsudálatos,
Semmiben sokáig ő nem állhatatos;
Ekes pillék válnak az otsmán hernyókból;
Hires nagy Orvosok a' Kurittyolókból,
Tanátsbéli Urak, füles Szamarakból;
Remeték 's Barátok fajtalan Ifjakkból;
Jó Hitvesek 's Anyák Öröm-Leányokból;
Istenség-Tagadók gyakran a' Papokból;
Furuglyák és sipok sárga puszpáng-fából;
Késnyelek és fésük az ökör-szarvából;
Fene, rák, és vad-hús kis kelevényekből;
Leg nagyobb Tolvajok Pénz-Kasszirerekből;
Méltóságos Urak szarvas nagy ökrökből;
Bigót vén Asszonyok gonosz Kerítőkből;
Himis 's rossz Emberek a' Szerzetesekből;
Többnyire Koldúsok királyi Tisztekből;
Hitván tzigán lovak leg jobb paripákból;
Heringes Asszonyok a' leg szebb Nimfákból;
Nagy Urak 's Fő Papok merő semmiségből;
Sógorok gyakorta két nagy Ellenségből.
Szabadon fordította németből S—r Ifván.

„Költ egy Magyar Városban, Mártz. 21-dikén,
mellyet hajdan *Zimonnak* neveztek:

Az újabb *Pozsoni* Irások közzül, arra a'
Kérdésre: *Minek a' Pap, az Ország Gyűlésében?*
A' Kilentzvenkilentz okokból, csak ez egyne-
hány: 1.) Minek az Országban? 2.) Minek volt
eddig is minden Ország-Gyűlésében? 3.) Minek
Papi az Ország' Koronája? 4.) Minek vagyon
egy

egy Törvényne, az Ország' Nemesseivel? 5.) Minek keverik a' Religió' dolgát is, az Ország-Gyűlésébe? 6.) Minek kötelesek a' Papok tudni, tanítani, mi az Istené, mi a' Királyé? 7.) Minek folyamodik az úttzákon is a' Szegénység inkább a' Papokhoz, hogy sem ezen Kérdést Támasztókhoz? 8.) Minek későn születtek, a' Papok' Irigyei? 9.) Minek jól nem lakhatnak ezek, ha csak Papot nem rágalmaznak? *Egy szóval:* 10.) Hogy a' kik az Ország Gyűlésében érdemetlenül széket keresnek; hogy rea ne ülhefienek: a' Papok jól vigyázzanak.

Austriai Belgium.

Egy nevezetes Levélnek, melly Mártz. 14-dikén költ *Bruxellából*, ez a' foglalatja:

„A' *Párisi* Dominikánusok' Klubja *) nem elégzik meg vele, hogy csak a' maga saját Hazájában zavarjon; hanem más Tartományokban is igyekezik hintegetni Küldöttjei, által a' maga veszedelmes tudományát. Főképpen pedig azon igyekezik a' *Frantzia Propaganda*, hogy újra fel emelhesse *Belgyiomban*, a' képzelt Izabadság' Bálványát; 's szerentsétlenségünkre sokan is találtnak közöttünk, kik szintűgy lesik az alkalmatlóságot, hogy az említett tündér Bálványnak tömjé.

*) Így nevezetik az a' Társaság, melly áll, az új *Frantzia* polgári alkotványnak leg hatalmasabb Építőiből, a' Nemzet Gyűlésének leg tüzesebb és nevezetesebb Tagjaiból. Ebben szoktak holmit előre meg főzni; úgy találják ki ofztán a' Nemzet Gyűlésében. Azért nevezetik *Dominikánusok' Klubjának*, mivel a' Dominikánusok' volt Klastroma mellett, egy Kávéházban szokta a' maga üléseit tartani.

tömjénezheffenek. Nékünk valóban nagy szeget
jönnek fejünkbe, az itt futkosó hírek. A' Pátrio-
táknak, minden órán leendő vissza jöveleteket
rebesgetik. Kezdik is már most, néhány napok-
tól fogva nyilván mutatni magokat az olyanok,
kik vagy lappangottak ekkoráig, vagy nem is
váltak itt a' Városban. — A' Rende, 16-dikra
hivattattak ide öszve; de bizonytalan, ha el fo-
gadándók e' a' hivatal, avagy nem. — Jelen-
tettük volt már, hogy Febr. 24-dikén széllyel
kergette a' Népek egy része a' Rendeket. Mind-
járt adott ugyan ki más nap Gróf *Mercy* egy
rendelést, mellyben vissza állította a' Rendeket,
's bátorságot is ígért és eszközölt nékiek: de
csak nem mertek azok öszve gyűlni, 's némelyek
közzülök *Bruxellát* is oda hagyták.

A n g l i a .

Nem kevéssé homályosította az, ezen virágzó
Ország' polgári alkotványának ditsősségét, hogy
a' Római Katholika Hiten lévő Tagjai az Ország-
nak, lok privilégiumokkal való élestől, 's hiva-
talok' folytatásától ki rekesztettek *); mellyekre
kü-

*) Egyátallyában meg kívántatott t. i. az még
eddig *Angliában*, hogy valaki közönséges
Tisztségekre 's Méltóságokra emeltetett, es-
küvéssel kellett előbb magát arra kötelezni,
hogy ő, a' Királyt esméri az Anyaszentegy-
ház' Fejének. Minthogy már ezen hitet nem
akarták le tenni, 's le sem is teheték az *Ang-
lus* Katholikusok: el kellett maradni ő
nékiek a' hivataloktól. E' volt a' forsa, ma-
gának a' leg főbb és leg régibb némesi Fami-
liának is az Országban. Ez, a' *Hovard* Fa-
miliája, mellynek Feje a' *Norfolki* Hertzeg.
Ezen titulussal egybe van kötve az *Angliai*
örö-

külömben méltó jussok lett volna, születések 's érdemeiknél fogva. Sok érzékeny Hazafiak, iparkodtak már azon gyakorta, hogy illy homályt *Anglia'* Egéről el oszlathassanak, 's Katholikus Polgár Társaiknak szájokból a' panaszt ki vehessék; de szép igyekezeteknek óhajtott tzellyát még ekkoráig nem érheték. Az alsó Parlamentomnak, e' folyó hón. elsőjén tartott Ülése vala az a' nevezetes Ülés, melly nyomos reménységet nyújt, az *Anglus* Katholikusoknak jobb karba leendő állítatások felől. Az említett Ülésben, *Mitford* Úr vette fel leg először a' Katholikusoknak ügyeket; elő adta hathatósan a' méltatlanságokat, mellyeknek ki vagynak azok tétetve, némelly igazságtalan Törvényeknek erejek szerént, 's kérte a' Gyűlést, hogy szabad legyen nékie egy *Billt* *) adni bé, melly által töröltesse el az említett Törvények, mind azon Katholikusokra nézve, a' kik, bizonyos esküvés' formájának el mondása által, *protestáló* Katholikusokká lesznek; a' melly esküvés által t. i. a' Pápa' Fő Ura.

örökös Marsallság; de mivel Katholikus volt, sem a' Marsallsággal együtt járó privilégiumokat nem bírhatta, sem a' felső Parlamentumban ülése nem lehetett.

- *) A' *Bill* nevezet alatt, bizonyos új Törvénynek a' formája értetik *Angliában*, mellyet valamellyik Tagja tesz fel írásban a' Parlamentomnak. Háromszor, még pedig három különböző napokon szokott az efféle *Bill* fel olvastatni, 's helyben hagyatni, mind két Házaiában a' Parlamentomnak, minekelölte Király eleibe terjesztetnék. Ha meg nem egyezhetnek valamelly *Billen* a' Parlamentom' két Házai, Kommissziót rendelnek, a' dolog' el igazítására.

Uraságának további hívéséről, úgy nem különben a' polgári dolgokat érdeklő némelly tanításairól a' Katholika Anyaszentegyháznak lemondanak. *Mitford* Úr után, meg szállalt *Fox* Úr, 's egy igen hathatós hosszú Beszédet tartott, melyben azt sürgette, hogy a' *Mitford* Úr által fel tett jótéteményben, minden esküvés' kívánása nélkül kell részeltetni az Országnek Katholikus Lakosait; és hogy a' *protestáló*, vagy *protestáns* Katholikus nevezet ne is hallassék. Mert a' *Vallás' szabadsága* úgymond *nem a' Státus' jó akarattja; hanem vele született jussa az Embernek, melytől őtet semmi törvénytévő Hatalom meg nem foszthatja.* Van ugyan a' Státusnak arra jussa, hogy a' közönséges hivatalokra való kaphatás mellé bizonyos feltételeket kössön; és ha meg nem engedi osztán valakinek a' lelki esmérte, hogy azon feltételeknek alájok adja magát, leg kissebb oka sem lehet a' panaszolkodásra, ha különben semmi erőszakot nem szenved: de más részről, a' Státus se tehet nyilvánvaló szükség nélkül afféle akadályokat; 's úgy láttzik, hogy ezen eset adta elő most magát, *Angliára* nézve. Meg engedi ugyan ő (így folytatta *Fox* Úr, a' maga Beszédét), hogy az *Anglusokkal* éppen nem az üldözésnek lelke szorítottatta meg annyira, Katholikus Polgár Társaikat; hanem, politikus félelem vőlt annak az oka — de minthogy ez, egészen el enyészett már most: tehát az azon fundálhatott Törvények sem állhatnak fenn tovább, kegyetlenség, 's a' törvénytévő Hatalomnak általhágása nélkül. A' Pápa' hatalmától, Katholikus Uralkodótól, 's az úgy nevezett Prætendenstől tartott *Anglia*; 's azért hozott olly kemény Törvényeket a' Katholikusok ellen. De hiszem, a' mi a' Pápát illeti, régóta nints már annak semmi hatalma *Angliában*; a' Protestáns Uralkodók erántt egész bátorságba tétetett *Anglia*, a' *Hannoverai* Ház által; a' Prætendensnek sints többé semmi

mara-

maradéka *). — 1778-diktól fogva, midőn az első Könnyítés lett a' Katholikusokon, szakadatla-

*) Azoknak kedvéért, a' kik nem eléggé jár-
tasok a' Historiában, szükségesnek ítéltük,
ezen következő jegyzést ide iktatni: *II.*
Jakab Királynak uralkodása alól ki vették
magokat az *Anglusok*, azért: mivelhogy az,
nyilván a' Katholika Hitre állott, és az
Országba is újra ezen Hitet akarta bé vinni.
Helyébe a' Vejét, *Orániai* Fejedeleme *Nassaui*
Vilhelmet választották 1688-ban Királlyoknak,
úgy mint a' kinek segítségével kergethették
el *II. Jakabot*, ki is *Frantzia Országba* szaladt,
a' hol 1701-ben meg holt. Egy Fia maradt,
Jakab Ferentz Edvard nevezetű, kit máské-
ppen *Szent György Vitéznek*, 's *Pretezensnek*
is hívtak; minthogy *Angliához* jussát tartotta.
Romában tartózkodott, a' hol meg is esmér-
tetett *Angliai* Királynak. Két ízben, úgy mint
1690 és 1715-dik esztendőekben rá ütött volt
*Skótzia*ra; de mind kétszer szerentsétlenül
kénytelenítettett vissza térni *Romába*, holott
1766-ban végezte életét. Két Fiakat hagyott
maga után. Az elsőnek *Károly Edvard*, a'
másiknak *Henrik Benedek* volt a' neve. Az
Öregebbre szállott, meg holt Attyáról, az
Angliai Koronához való jus; mellynél fogva
kezére is akarta 1745-dikben keríteni az em-
litett Koronát, a' *Frantziák*' ösztönözésére,
és a' *Skótzia*bélieknek hívásokra: de, nem
bódogult szándékában. Az *Aquisgránumi*
(*Aachen*) Békesfégkötés után, *Stuarti* *Hertzeg*
nevezettel kellett néki bé érni. *Stollberg* H.
Asszont vett Feleségül, de a' kitől semmi
Gyermeke nem lett. — Az Ötse, úgy mint
Henrik Benedek, Kardinális, *Frascati* Püspök,
's a'

lanúl hív Alattvalóknak, 's a' polgári Társaság' méltó Tagjainak bizonyították azok magokat. El jött az ideje, hogy a' kényszerítés alól fel szabadíttassék a' lelki esméret, mellyen olly jussa vagyon kinek kinek, hogy azt másnak által nem adhatja, és a' mellyet a' Státusnak sérelem nélkül kell hagyni. Minthogy az *Egymás' el-türése*, egyenlő lépésekkel halad, a' valóságos *meg-világosodással*: tsak el következik már lassan lassan, a' Vallás' közönséges szabadságának arany ideje; 's nem lehet, hogy ez, későbbben történjen *Angliában*, mint másutt " 's a' t. — *Fox* Urat, *Burke* Ur követte a' szóllásban, ki is olly nyilatkoztatást tett maga felől, hogy ő, átallyában vévén a' dolgot, ugyan azon értelemben vagyon *Fox* Úrral; tsak azt nem ítélheti jónak, hogy egyszerre olly széleessen ki terjesztessék a' szabadság. A' jobbítások, úgymond, mindenkor szerentséssébben érték tzéllыokat, lassu lépések, mint hirtelen változtatások által; 's a' törvényadó Hatalom is tartozik némelly részben, a' Népek' vélekedéseikhez alkalmaztatni magát. — *Pitt* Úrnak is, majd éppen e' vólt az értelme; megígérte azonban, hogy majd akkor közelebbről fog szóllani a' dologhoz, midőn a' *Bill* fel fog olvastatni, mellynek be-adása közakarattal meg engedtetett.

Frantzia Ország.

A' Király, jobban vólt már valamivel ezen hónapnak 14 dikén. — Öt Doktorok forgolódnak körülötte, kik minden reggel meg küldik, saját neveke' alól - irásával erősfített Tudósításokat a' Király állapotjáról, a' Nemzet Gyülésének, melly is

's a' *Római* Ekklesiának Vitze-Kantzelláriusa vólt. Már mind ketten meg hóltak: és így vége a' *Pretendens'* Familiájának.

is az említett Tudósításoknak fel olvastatásával szokta kezdeni üléseit.

Párisban, Mártziusnak 13-dikán fogtak az új Püspök választáshoz. A' választó Személyek, mind abban egyyeztek meg előbbi tanátskozásaikban, hogy *Sieyes* Apátúrra adják voksaikat, ki is nagy bőltseffégét, 's az új polgári alkotvány eránt kiváltképpenváló buzgóságát bizonyította meg a' Nemzet Gyűlésében, mellynek Tagja; de ez meg kérte az említett választó Személyeket, hogy ötet kémellenék meg választásokkal, hadd fordíthassa továbbra is minden erejét, a' Nemzet Gyűlése' nagy munkájának folytatására. A' voks tehát csak nem átallyában, eddig való tituláris Püspök, 's a' *Basileai* Püspökség' Suffragáneussa *Gobel* Urra ment, ki hasonlóképpen Tagja a' Nemzet Gyűlésének, és majd csak nem azon időben a' *Felső-Rajnai* Ofztálybéli Püspökké is választatott vólt *Colmárban*.

Szó vólt nem régiben a' Nemzet Gyűlésében, az Országból való ki-költözést tárgyzó Törvénynek hozásáról. Ez alkalmatossággal kikerete magának *Mirabeau* Ur, hadd olvashassa el, a' mit írt vólt az említett tárgyról 6 esztendőkkel' ez előtt, a' mostani *Prussziai* Királynak; melly Írásnak ez az értelme:

„Bóldogoknak kell lenni a' Lakosoknak Felségtek' Státusaiban, mert Felségtek mindennek szabadságában hagyják, az azokból való el költözhétést, valaki közönséges hivatalok által nem köteleztetik a' maradásra. A' ki-költözést tilalmazó Törvények, ellenkeznek a' szabadsággal, és az Országoknak bóldogságokkal. Eggy ez, az örök Igazságok közzül. Azon igyekezzen Felséged, hogy sehol se leheffen jobb állapotja a' Felséged Népének, mint tulajdon Státusaiban; mert ha jobb forsot reménylhet az másutt valahol, úgy Felségednek semmi tilalmai se fogjak azt meg

tar-

tartani. — Soha Felséged, a' maga Státusaiból tömlöztöt ne tsinállyon. Az Ember, mindent el szenved, a' mit a' Gondviselés botsát reá; de mára' magához hasonlótól semmit el nem szenved, 's ki kél ellene, a' ki üldözi ötet. Az Ember nints a' földhöz lántzolva; nem szántó-föld ő; nem rét; 's nem bírtok. El múltak már azok az idők, mellyekben tsupán Tyrannusokból 's Szolgákból állott a' Világ. A' józan okosság, tanúságot ad a' Királyoknak, hogy igazak 's bőltsék legyenek, ha tsupa pufzta helyeken nem akarnak uralkodni, avagy változásokat látni."

402

N é m e t B i r o d a l o m .

Prusszia. A' *Berlini* Török Követ, gyakran ebédel az uralkodó, és az özvegy Királynénál. — A' *Belgyiomi* pártos Seregnek utóbbi Vezérét Gen. Lieut. *Schönfeldet*, *Schweidnitz*i Kormányozóvá tette a' Király.

Colonia Városában, igen kevésbe múlt el, hogy gyászos vége nem leve a' farsangi mulatságoknak. Történt t. i. hogy egy alkalmas-sággal *Vandernoot*' temetési pompáját ábrázolták a' Törvénytánulók. Elöl mentek 30 Musikusok, 's a' temetési marsot verték; utánnok lovaglott Gen. *Schönfeld*, veres hajtókájú kék formaruhában; mellyén egy ezüstből ki varrott tsillag, 's annak közepén *Vandernoot*' képe szemléltetett. Követte a' Generálist, az Adjutántja. Ez után vitték, 4 fekete ruhás Parasztok a' *Vandernoot*' holt testét, 24 *Belga* Tisztoktól körül vétetve. A' test felett egy gyászos zászló lebegett, mellynek egy oldalán *Vandernoot* volt le rajzolva illy alóírással: *Vandernoot* étvén, meg holt; a' másikon pedig, egy meg rémült, 's a' maga barlangja felé futó Orozlán, és egy Sas, melly a' levegő égből lökte magát le felé nagy sebességgel. Az alóírást e' volt: *Az erősebb, a' jobbnak.* — A' mint
egy

egy keskeny úttzán ment volna ezen pompás halottas Nép, szembe jöttek vele valami 80ig való Mesterlegények, kik közzül 50en, rész szerént *Vürmsér* Hufzárjait, rész szerént *Coburg* Drago nyosait, a' többek pedig *Odonelli* Gyalogjait ábrázoltak, 's a' *Martinefiei* győzedelemnek örömet lakták. Eggyik Fél sem akart ki térni, a' másik előtt: míg nem a' *Vürmsér* Hufzári véget szakasztottak a' pernek; mert legényessen közibe vágattak a' halottas Népnek; a' *Vandernoot* testét le taszították fekvő helyéről, 's 3 musiká sokat meg is sebesítettek, ámbár nem veszedelmessen. A' vólt a' szerentse, hogy nyomban ott termettek az éjjeli Katona-Strázsák; mert különben alig ha a' maskara halott helyett, valóságos halott, sőt halottak is nem lettek volna. — Nem Gyermekeknek való a' kés: a' Hufzár-kard se farsangoló *Colonidi* Mesterlegénynek.

Mulattságos Történetek.

A' mostani *Berlini* Török Követnek látogatására, el ment a' többek között az a' Kenyér-sütő is, a' kitől élt vólt kenyérrel, 27 esztendőkel ez előtt; az akkori *Berlini* Török Követ, kivel vele vólt a' mostani Török Követ is. Ez, olly nyájas le bősátkozással fogadta a' Kenyér-sütőt, hogy az, igen nagy szemügyet vett magának, 's azt kérdi egyszér a' Követiől, hogy ugyan mondaná meg az okát, miért küldeteti volna *Berlinbe*. A' Követ, azt feleli hamarjában: tsak azért, hogy a' té szép kenyéredből ehessém.

Bizonyos *Londoni* Dáma, oda küld nem ré giben egy Tsábítóhoz, ki az úgy nevezett *Animalis Magnetismussal* kereskedik, 's hivatja magához; de a' Tsábító, már éppen akkor valamelly helységbe ígérkezett vólt ki a' Városból: tehát a' Dámanak azt izeni, hogy ő, távol-létében is segíthet rajta, tsak hogy benn maradjon a' Dáma

a'

a' szobában, 's képzelődését fordította el, a' mennyire lehetséges a' külső dolgokról. Más nap reggel, drága ajándékot küld a' Dáma, Inassa által a' Tsábítónak, és az ajándék mellett egy Bilétet, melyben az égis magasztalja, hogy ő rajta, távól - létében is olly hathatóssan segített.

Bois Robert nevezetű Apátúr, örömet szerezte volna egy délelőtt, bé ajánlani a' maga Unokáját Kardinál *Richelieu*nek, ki akkor éppen a' kertjében mulatta magát, 's egy nagy viz-tartót nézegetett. Az Apátúr, nagy kegyelmében volt a' Kardinálisnak; de még is ekkor szándékában nem bódogulhatott: mert a' több Imádói, úgy körül fogták volt a' Kardinálist, hogy ő éppen nem férkezhetett hozzája. Fogja tehát magát, 's a' mint a' viz-tartó' szélén állott volna mellette az Unokája, bé buktatja azt a' vízbe. Ezen történetnek látására, némelyek az ő Eminentziája' Követői közzül el kiáltották; mások pedig tsak el nevelték magokat; mivel a' viz nem volt olly nagy, hogy vezedelemtől lehetett volna félni. A' Kardinális, maga is meg fordul a' lármára, 's tudakozódik, mi dolog volna. *Bois Robert*, elő mutatja a' Kardinális' kérdésére a' maga Unokáját nagy lutskoffan, 's azt az ő Eminentziája' kegyességébe ajánlotta. Ez a' különös bé-mutatás' módja nagy mulattságára volt a' Kardinálisnak. Estve, azt mondja a' Kardinális *Bois Robert*nek: Talám bizony el ment az eszed, hogy azt tselekvéd ma az Unokáddal. Azért tselekedtem én azt, felele az Apátúr, hogy annál fogamatossabb legyen a' bé-mutatás; mert reménységem vagyon, hogy nem egy könnyen fog elméjéből ki vetni Eminentziád egygy ollyan Embert, a' kinek szintén életébe került az a' szerentséje, hogy Eminentziád előtt meg jelenhiessen: — Lett is haszna ezen tréfának, mert mindjárt más nap, olly állapotba hely.

helyhetten a' Kardinális a' meg föröszött Embert, mellyet ez, nem egy hamar érhetett volna el, érde-
mei által.

* * * * * * *
A' napokban, egy találtt kintset hoztak fel
Bétsbe a' F. Magyar Kantzelláriához, *Sáros Vár-*
megyéből. Ezen kiúts áll: két arany-lábas po-
harakból; két különböző nagyságú arany-pere-
tekből; ugyan annyi nagyobb és kisebb arany-
gyűrűkből, mellyek jó testesek, és szegletesek;
egy pirámis formájú arany-tsinálmányból; egy
jó forma nagyságú *onix*-kőből, mellyen arany-
lántzolat, 's illy írás vagyon: *Utere Felix*; két
jó nagyságú ezüst tálakból, 's azoknál kisebb
medentzékéből; és még némelly arany 's ezüst
aprólékosságokból.

H í r - J o b b í t á s .

Hely - 's név - alóírást nélkül bocsátotta
közelebb hozzánk, barátságos tudósítását egy
Jóakarónk, mellyből örömmel értettük, hogy
Ts *Lázárné* Afzönység, a' maga Mélt. Szüléinél
múlat. Ezen jelentést annál nagyobb kézséggel
iktatjuk Írásunkba, mivelhogy ennél fogva, leg
alkalmasabb móddal orvosolhatik meg az a'
sérelem, melly esett fenn nevezett Hazánk' érde-
mes Leányának valamint maga előtt, úgy mi
előttünk is igen drága bétületén: de ez által,
eleget teszünk a' két Hazának is, meg táfolván
benne olly költeményt, mellyet mi, igazság
gyanánt tettünk közönségesse; mivelhogy az igaz-
ság' útján, t. i. szava hihető Emberek által esett
értésünkre.

Költ *Bétsben*, Mártz. 29-dik napján 1791.